

EDUSKUNNAN VASTAUS 48/2009 vp

Hallituksen esitys ympäristölle aiheutuvien vahinkojen korjaamista koskevaksi lainsäädännöksi

Asia

Hallitus on vuoden 2008 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä ympäristölle aiheutuvien vahinkojen korjaamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 228/2008 vp).

Valiokuntakäsittely

Ympäristövaliokunta on antanut asiasta mietinnön (YmVM 3/2009 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan seuraavien ympäristölle aiheutuvien vahinkojen korjaamiseen:

1) luonnonsuojelulain (1096/1996) 5 a §:ssä tarkoitettu luontovahinko;

2) ympäristönsuojelulain (86/2000) 84 a §:ssä tarkoitettu vesistön merkittävä pilaantuminen; ja

3) vesilain (264/1961) 21 luvun 3 c §:ssä tarkoitettu vesistön tai pohjaveden huomattavan haitallinen muutos.

Tätä lakia ei sovelleta, jos vahinko on aiheutunut:

1) poikkeuksellisesta luonnonilmiöstä;

2) toimenpiteestä, jonka yksinomaisena tarkoituksena on suojata luonnonmullistuksilta;

3) toimenpiteestä, jonka pääasiallisena tarkoituksena on maanpuolustus tai kansainvälinen turvallisuus;

4) tapahtumasta, johon sovelletaan merilain (674/1994) 10 ja 10 a lukua;

5) toiminnasta, josta säädetään ydinvastuulaissa (484/1972).

2 §

Viittaus muuhun lainsäädäntöön

Korjaamisesta säädetään luonnonsuojelulaissa, ympäristönsuojelulaissa, vesilaissa ja geeniteknikkalaissa (377/1995).

Velvollisuudesta ehkäistä 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua vahingon aiheutuminen sekä velvol-

lisuudesta rajoittaa aiheutuneita vahinkoja säädetään 1 momentissa mainituissa laeissa sekä vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994).

3 §

Korjaavista toimenpiteistä päättävä viranomainen

Tässä laissa tarkoitetuista korjaavista toimenpiteistä päättävästä viranomaisesta, jäljempänä *viranomainen*, säädetään 2 §:n 1 momentissa mainituissa laeissa.

2 luku

Vahingon korjaaminen

4 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

- 1) *luonnonvaralla*:
 - a) luonnonsuojelulain 5 a §:n 1 momentissa tarkoitettuja luontotyyppejä ja lajien elinympäristöjä samoin kuin lajeja sekä niiden esiintymis-, lisääntymis- ja levähdyspaikkoja;
 - b) vesilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua vesialuetta ja 4 §:ssä tarkoitettua pohjavettä;
 - c) Suomen aluevesien rajoista annetussa laissa (463/1956) tarkoitettua aluevetä;
 - d) Suomen talousvyöhykkeestä annetussa laissa (1058/2004) tarkoitettua talousvyöhykettä;
- 2) *luonnonvarapalvelulla* luonnonvaran hyödyllistä vaikutusta toiselle luonnonvaralle tai ihmisille;
- 3) *perustilalla* luonnonvarojen ja luonnonvarapalveluiden vahinkoa edeltänyttä tilaa.

5 §

Korjaavat toimenpiteet

Luonnonvarat ja luonnonvarapalvelut on palautettava perustilaan poistamalla vahingosta aiheutunut haitallinen muutos (*ensisijainen korjaaminen*).

Jos perustilaa ei voida täysimääräisesti palauttaa, vahingon luonnonvaralle ja luonnonvarapalvelulle aiheuttama heikennys on korvattava vahingoittuneella alueella tai muualla tehtävillä toimenpiteillä (*täydentävä korjaaminen*).

Vahingoittuneella alueella tai muualla tehtävillä toimenpiteillä on korvattava luonnonvaralle ja luonnonvarapalvelulle aiheutuvat väliaikaiset menetykset siihen saakka, kunnes ensisijainen ja täydentävä korjaaminen on vaikuttanut täysimääräisesti (*korvaava korjaaminen*).

6 §

Korjaavien toimenpiteiden valinta

Viranomaisen on toimenpiteitä harkitessaan otettava huomioon:

- 1) vahingon luonne, laajuus ja vakavuus;
- 2) luonnollisen palautumisen mahdollisuus;
- 3) ihmisen terveydelle aiheutuvat riskit;
- 4) vahingon korjaamisesta aiheutuvat kustannukset;
- 5) muut alueella mahdollisesti tapahtuneet vahingot.

Toimenpiteiden valinnassa otetaan huomioon vahingon aiheuttaneen toiminnanharjoittajan ehdotus sekä 2 §:n 1 momentissa mainittujen lakien nojalla vireillepanoon oikeutettujen huomautukset.

7 §

Korjaavat toimenpiteet vahingoittuneen alueen ulkopuolella

Viranomainen voi antaa vahingon aiheuttaneelle toiminnanharjoittajalle oikeuden suorittaa 5 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä vahingoittuneen alueen ulkopuolella. Korjaavista toimenpiteistä ei saa aiheutua vältettävissä olevaa haittaa. Viranomaisen on ennen toimenpiteistä päättämistä varattava kiinteistön

omistajalle tai erityisen oikeuden haltijalle tilaisuus tulla kuulluksi.

Jos korjaavien toimenpiteiden suorittamisesta aiheutuu kiinteistön omistajalle tai erityisen oikeuden haltijalle merkityksellistä haittaa, hänellä on oikeus saada siitä täysi korvaus. Antaessaan 1 momentissa tarkoitetun oikeuden viranomaisen on samalla määrättävä toimenpiteistä aiheutuvat haitat korvattaviksi. Jos korvauksesta ei ole voitu sopia, korvauksen suuruutta määrättäessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977) säädetään.

Jos korvaukseen oikeutettu ei saa perittyä korvausta vahingon aiheuttaneelta toiminnanharjoittajalta, korvauksen suorittamisesta vastaa valtio.

8 §

Korjaamisen lopettaminen

Viranomais voi 2 §:n 1 momentissa mainitussa laissa säädetyssä, korjaavien toimenpiteiden määräämistä koskevassa menettelyssä päättää, että korjaaminen lopetetaan, jos:

1) toteutetut korjaavat toimenpiteet turvaavat sen, ettei vaaraa ihmisen terveydelle ja luonnonvaralle enää ole; ja

2) korjaamisen jatkamisen kustannukset olisivat suhteettomia sillä ympäristölle saavutettiin hyötyihin verrattuna.

9 §

Viranomaisen oikeus ryhtyä toimenpiteisiin

Alueellinen ympäristökeskus voi valtion kustannuksella tehdä tai teettää välttämättömät vahingon ehkäisemistä tai rajoittamista koskevat toimenpiteet taikka korjaavat toimenpiteet vahingoittuneella alueella, jos:

1) asia on kiireellinen eikä 2 §:n 1 momentissa tarkoitetussa laissa säädettyä menettelyä voida odottaa vahingon olennaisesti laajentumatta; tai

2) vahingon aiheuttanut toiminnanharjoittaja ei vaikeudetta saada selville.

Alueellisen ympäristökeskuksen on 1 momentissa tarkoitetun toimenpiteen jälkeen tai kun 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu toiminnanharjoittaja on saatu selville, viipymättä pantava vireille menettely korjaavista toimenpiteistä määräämiseksi siten kuin 2 §:n 1 momentissa mainitussa laissa säädetään.

3 luku

Kustannusvastuu

10 §

Kustannusvastuu

Vahingon aiheuttanut toiminnanharjoittaja vastaa kustannuksista, jotka aiheutuvat:

1) 5 §:ssä tarkoitetuista korjaavista toimenpiteistä; ja

2) viranomaiselle vahingon ja sen välittömän uhan arvioimisesta, korjaavista toimenpiteistä päättämisestä ja valvonnasta.

Jos vahinko on aiheutunut useammasta kuin yhdestä toiminnasta, vastuu 1 momentissa tarkoitetuista kustannuksista on jaettava toiminnanharjoittajien kesken sen mukaan, mikä on heidän aiheuttamansa osuus koko vahingosta. Jos tätä osuutta ei voida arvioida, vastuu jaetaan pääluvun mukaan.

11 §

Kustannusvastuun rajoitukset

Toiminnanharjoittaja ei vastaa 10 §:ssä tarkoitetuista kustannuksista, jos toiminnanharjoittaja voi osoittaa, että vahinko:

1) on kolmannen osapuolen aiheuttama ja se on aiheutunut toiminnanharjoittajan asianmukaisista turvatoimenpiteistä huolimatta;

2) johtuu viranomaisen antaman määräyksen tai ohjeen noudattamisesta, jollei kyse ole toiminnanharjoittajan omasta toiminnasta aiheutuneen päästön tai muun tapauksen johdosta annettusta määräyksestä tai ohjeesta.

12 §

Kustannusten kohtuullistaminen

Toiminnanharjoittaja, joka osoittaa menetelleensä huolellisesti, ei vastaa 10 §:ssä tarkoitetuista kustannuksista täysimääräisesti.

Kustannusten kohtuullistamisen edellytyksenä on, että:

1) vahinko johtuu päästöstä tai tapahtumasta, joka vastaa toiminnalle myönnetyn luvan ehtoja tai viranomaisen muuta päätöstä; tai

2) vahingon aiheuttaneessa toiminnassa on noudatettu toimintaa koskevan lainsäädännön velvoitteita.

13 §

Kustannusvastuusta päättäminen

Kustannusvastuun jakautumista, rajoittamista ja kustannusten kohtuullistamista koskeva asia päätetään korjaaviin toimenpiteisiin määrittämisestä koskevassa, 2 §:n 1 momentissa mainitussa laissa säädetyssä menettelyssä.

14 §

Valtiolle aiheutuneiden kustannusten takaisinperintä

Valtion 7 §:n 3 momentin nojalla maksama korvaus peritään toiminnanharjoittajalta siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Valtiolle 9 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset on perittävä vahingon aiheuttaneelta toiminnanharjoittajalta viiden vuoden kuluessa kyseisten toimenpiteiden saatamisesta päätökseen tai viiden vuoden kuluessa siitä, kun vahingon aiheuttanut toiminnanharjoittaja on saatu selville. Jos takaisinperimisestä aiheutuvat kulut ovat suuremmat kuin takaisinperittävä määrä, voidaan kustannukset jättää perimättä. Päätöstä takaisinperinnästä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman.

15 §

Valtion osallistuminen korjaaviin toimenpiteisiin

Jos toiminnanharjoittaja ei 11 §:stä johtuvasta syystä vastaa kustannuksista tai vahingon aiheuttaneen toiminnanharjoittajan kustannusvastuuta on 12 §:n nojalla kohtuullistettu, alueellinen ympäristökeskus voi ympäristötyönä tehdä tai teettää korjaavat toimet.

4 luku

Erinäiset säännökset

16 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

1) 5 §:ssä tarkoitetuista korjaavista toimenpiteistä;

2) 6 §:ssä tarkoitettussa korjaavien toimenpiteiden valinnassa huomioon otettavista seikoista;

3) 10 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen viranomaiselle aiheutuneiden kustannusten määrittämisessä huomioon otettavista seikoista.

17 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta korjaaviin toimenpiteisiin määrittämisestä koskevasta viranomaisen päätöksestä säädetään 2 §:n 1 momentissa mainituissa laeissa.

18 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa päättyneestä toiminnasta johtuneen vahingon korjaamiseen ei

sovelleta tätä lakia, vaikka vahinko olisi ilmenyt vasta lain voimaantulon jälkeen.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

luonnonsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun luonnonsuojelulain (1096/1996) 2 §:n 2 momentti, 3 §, 47 §:n otsikko, 49 §:n 3 ja 4 momentti ja 70 §, sellaisena kuin niistä on 49 §:n 4 momentti laissa 553/2004, sekä

lisätään lakiin uusi 5 a §, 47 §:ään uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 57 a § seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Lakia ei kuitenkaan sovelleta metsien hoitamiseen ja käyttämiseen niiltä osin kuin siitä säädetään metsälaissa (1093/1996), lukuun ottamatta 4, 5 a, 9, 39, 42, 47—49, 55, 56 ja 57 a §:ää sekä 3—5 ja 10 lukua.

3 §

Euroopan yhteisön direktiivit

Tällä lailla pannaan täytäntöön luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasvis-
ton suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY, jäljempänä *luontodirektiivi*, luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi 79/409/ETY, jäljempänä *lintudirektiivi*, muilta osin kuin metsästyslain (615/1993) 5 §:ssä tarkoitettujen eläinlajien osalta, ja ympäristövastuusta ympäristövahinkojen ehkäisemisen ja korjaamisen osalta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/35/EY, jäljempänä *ympäristövastuudirektiivi*, jollei sen täytäntöönpanosta muussa laissa muuta säädetä.

5 a §

Luontovahinko

Luontovahingolla tarkoitetaan suotuisan suojelutason saavuttamisen tai säilyttämisen kannalta merkittävää, mitattavissa olevaa suoraa tai välillistä haitallista vaikutusta:

1) 10 luvussa tarkoitettujen Natura 2000 -verkostoon sisältyvien alueiden niille luonnonarvoille, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty verkostoon;

2) lintudirektiivin 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuille ja direktiivin liitteessä I luetelluille lajeille sekä luontodirektiivin liitteessä II luetelluille lajeille;

3) 2 kohdassa tarkoitettujen lajien sellaisille esiintymispaikoille, joiden hävittäminen tai heikentäminen on kielletty sen mukaan kuin tämän lain 47 §:ssä säädetään;

4) luontodirektiivin liitteessä IV luetelluille lajeille tai liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvan yksilön lisääntymis- ja levähdyspaikoille.

Luontovahinkona ei kuitenkaan pidetä sellaista haitallista vaikutusta, jonka aiheuttamiseen on myönnetty poikkeus 48 §:n 2 momentin, 49 §:n 3 momentin tai 66 §:n nojalla.

Haitallisen vaikutuksen merkittävyyttä on arvioitava suhteessa asianomaisen luontotyyppin tai lajin suojelun tasoon vahingon tapahtumahet-

kellä sekä niiden tuottamiin palveluihin ja luonnolliseen uudistumiskykyyn. Haitallisen vaikutuksen merkittävyyttä määrittävistä seikoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

47 §

Lajien esiintymispaikkojen suojelu

Edellä 5 a §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen lajien suotuisan suojelutason saavuttamisen tai säilyttämisen kannalta merkittävien esiintymispaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kielletty. Kiellon voimaantuloon ja lakkauttamiseen sovelletaan, mitä tämän pykälän 3 ja 4 momentissa säädetään.

49 §

Euroopan yhteisön lajisuojelua koskevat erityissäännökset

Alueellinen ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa 1 momentin kiellosta sekä 2 momentissa tarkoitettujen eläin- ja kasvilajien osalta 39 §:n, 42 §:n 2 momentin sekä 47 §:n 2 ja 5 momentin kielloista luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla. Vastaavasti lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettujen lintujen osalta voidaan myöntää poikkeus sanotun direktiivin artiklassa 9 mainituilla perusteilla.

Alueellinen ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen 2 momentin kiellosta luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla. Vastaavasti lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettujen lintujen osalta voidaan myöntää poikkeus lintudirektiivin artiklassa 9 mainituilla perusteilla.

57 a §

Luontovahingon ehkäiseminen ja korjaaminen

Jos luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka harjoittaa ammatillista toimintaa tai joka

tosiasiassa määrää tästä toiminnasta (*toiminnanharjoittaja*), tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaa tai uhkaa välittömästi aiheuttaa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisella toimenpiteellä tai laiminlyönnillä luontovahingon, toiminnanharjoittajan on ilmoitettava luontovahingosta tai sen välittömästä uhasta viipymättä alueelliselle ympäristökeskukselle ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisimman vähäisiksi.

Saatuaan tiedon luontovahingosta tai sen välittömästä uhasta, alueellisen ympäristökeskuksen on, sen lisäksi, mitä 57 §:ssä säädetään, määrättävä haitan aiheuttanut toiminnanharjoittaja tarvittaessa ryhtymään toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisimman vähäisiksi sekä määrättävä toiminnanharjoittaja ryhtymään eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetussa laissa (/20) tarkoitettuihin korjaaviin toimenpiteisiin. Alueellinen ympäristökeskus voi tehostaa määräystä uhkasakolla tai uhallalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Vireillepano-oikeudesta säädetään tämän lain 57 §:n 2 momentissa.

Alueellisella ympäristökeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toiminnanharjoittajalta luontovahingon tai sen uhan ehkäisemisen taikka luontovahingon korjaamisen kannalta välttämättömät tiedot.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta luontovahinkoon, jonka ehkäisemisestä ja korjaamisesta säädetään ympäristönsuojelulaisissa (86/2000), vesilaissa (264/1961) tai geeniteknikkalaissa (377/1995).

70 §

Päätösten maksuttomuus

Tämän lain nojalla annetut luonnonsuojelualueita, maisema-alueita ja luonnonmuistomerkkejä koskevat päätökset samoin kuin 30 §:n

1 momentin sekä 47 §:n 3 ja 5 momentin nojalla
annetut päätökset ovat maksuttomia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun ympäristönsuojelulain (86/2000) 7 §, 92 §:n 1 mo-
mentti sekä 101 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 101 §:n 3 momentti laissa 252/2005, ja
lisätään 5 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, ja lakiin uusi
84 a—84 c § seuraavasti:

5 §

Yleiset velvollisuudet

— — — — —
Jos toiminnasta aiheutuu tai uhkaa välittö-
mästi aiheutua ympäristön pilaantumista, toi-
minnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä
tarpeellisiin toimenpiteisiin pilaantumisen eh-
käisemiseksi tai jos pilaantumista on jo aiheutu-
nut, sen rajoittamiseksi mahdollisimman vähäi-
seksi (*pilaantumisen torjuntavelvollisuus*).
— — — — —

7 §

Maaperän pilaamiskielto

Maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai
muuta ainetta taikka organismeja tai mikro-
organismeja siten, että seurauksena on sellainen
maaperän laadun huononeminen, josta voi ai-
heutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäris-
tölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai
muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun
loukkaus (*maaperän pilaamiskielto*).

84 a §

Määräys vesistön merkittävän pilaantumisen ja luontovahingon korjaamiseksi

Jos 84 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoi-
tetun rikkomuksen tai laiminlyönnin seuraukse-
na aiheutuu merkittävää vesistön pilaantumista
tai luonnonsuojelulain 5 a §:ssä tarkoitettu luon-
tovahinko, on, sen lisäksi mitä 84 §:n 1 momen-
tissa säädetään, ympäristölupaviraston sen lu-
paa edellyttävän toiminnan osalta ja muussa ta-
pauksessa alueellisen ympäristökeskuksen mää-
rättävä toiminnanharjoittaja ryhtymään eräiden
ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaa-
misesta annetussa laissa (/20) tarkoitettuihin
korjaaviin toimenpiteisiin.

Jos vesistön merkittävä pilaantuminen tai
luontovahinko on aiheutunut onnettomuuden tai
muun ennakoimattoman syyn seurauksena, on
ympäristölupaviraston sen lupaa edellyttävän
toiminnan osalta ja muussa tapauksessa alueelli-
sen ympäristökeskuksen määrättävä vahingon
aiheuttanut toiminnanharjoittaja eräiden ympä-
ristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta
annetussa laissa tarkoitettuihin korjaaviin toi-
menpiteisiin.

84 b §

Vesistön pilaantumisen merkittävyyden arviointi

Edellä 84 a §:ssä tarkoitettua vesistön pilaantumisen merkittävyyttä arvioitaessa on muun ohella otettava huomioon, mitä 50 §:n 2 momentissa säädetään. Tarkempia säännöksiä pilaantumisen merkittävyyden arvioimisesta ja arvioinnissa huomioon otettavista seikoista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

84 c §

Ilmoitus vesistön merkittävästä pilaantumisesta ja luontovahingosta

Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava alueelliselle ympäristökeskukselle 84 a §:ssä tarkoitettua vesistön merkittävästä pilaantumisesta ja luontovahingosta sekä niiden välittömästä uhasta.

92 §

Vireillepano-oikeus

Jollei 77, 79, 84, 84 a, 85 tai 86 §:ssä tarkoitettu asia ole tullut vireille valvontaviranomaiset omasta aloitteesta, asian voi panna kirjallisesti vireille:

1) se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea;

2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;

3) toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;

4) alueellinen ympäristökeskus sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen;

5) muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

101 §

Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Viranomainen voi määrätä, että 46, 64, 64 a, 78, 79, 82, 84, 84 a ja 85—87 §:ssä tarkoitettua määräystä tai päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

vesilain 21 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 19 päivänä toukokuuta 1961 annetun vesilain (264/1961) 21 lukuun uusi 3 c—3 e § seuraavasti:

21 luku

Eriyisiä määräyksiä

3 c §

Jos tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen patoamiseen taikka vedenottoon liittyvä toimenpide tai velvollisuuksien laiminlyönti aiheuttaa tai uhkaa välittömästi aiheuttaa huomattavan haitallisen muutoksen vesistössä tai pohjavedessä taikka luonnonsuojelulain (1096/1996) 5 a §:ssä tarkoitetun luontovahingon, ympäristölupaviraston on, sen lisäksi, mitä 3 §:ssä säädetään, määrättävä haitan aiheuttanut ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi taikka ryhtymään eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetussa laissa (/20) tarkoitettuihin korjaaviin toimenpiteisiin. Asian käsittelyssä noudatetaan tämän luvun 3 §:ssä säädettyä menettelyä.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös luontovahinkoa, joka on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheutettu muulla kuin 1 momentissa mainitulla tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisella toimenpiteellä taikka laiminlyönnillä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun vesistön ja pohjaveden haitallisen muutoksen huomattavuutta arvioitaessa on muun ohella otettava hu-

mioon, mitä vesienhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.

Tarkempia säännöksiä haitallisen muutoksen huomattavuuden arvioimisesta ja arvioinnissa huomioon otettavista seikoista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

3 d §

Edellä 3 c §:ssä tarkoitettun haitan tai vahingon aiheuttaneen on viipymättä ilmoitettava haitasta tai vahingosta ja niiden välittömästä uhasta alueelliselle ympäristökeskukselle ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin haitan tai vahingon ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi.

3 e §

Jos 3 c §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu asia ei ole tullut vireille alueellisen ympäristökeskuksen hakemuksesta, asian voi panna kirjallisesti vireille se, joka 17 luvun 1 §:n 2 momentin nojalla saa hakea muutosta ympäristölupaviraston päätökseen. Ympäristölupaviraston on pyydetävä asian ratkaisemista varten tarvittavat lausunnot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki**geenitekniikkalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun geenitekniikkalain (377/1995) 7 luvun otsikko ja 44 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 44 §:n 1 momentti laissa 847/2004, ja

lisätään lakiin siitä mainitulla lailla 847/2004 kumotun 23 §:n tilalle uusi 23 § sekä lakiin uusi 36 c § seuraavasti:

7 luku

Kiellot, rajoitukset ja määräykset

23 §

Määräys merkittävän ympäristöhaitan ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi

Jos 22 §:n 1 momentissa tarkoitetun säännösten vastaisen toiminnan seurauksena aiheutuu tai uhkaa välittömästi aiheutua ympäristönsuojelulain (86/2000) 84 a §:ssä tarkoitettua merkittävää vesistön pilaantumista tai luonnonsuojelulain (1096/1996) 5 a §:ssä tarkoitettu luontovahinko, geeniteknikan lautakunnan on, sen lisäksi, mitä 22 §:ssä säädetään, määrättävä vahingon tai sen uhan aiheuttanut toiminnanharjoittaja ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin vahingon ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi taikka ryhtymään eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetussa laissa (/20) tarkoitettuihin korjaaviin toimenpiteisiin. Määräyksen antamisessa noudatetaan tämän lain 22 §:ssä säädettyä menettelyä.

Geeniteknikan lautakunnan on pyydettävä 1 momentissa tarkoitetun asian ratkaisemista varten tarvittavat lausunnot.

36 c §

Vireillepano-oikeus

Edellä 23 §:ssä tarkoitetun asian voi kirjallisesti panna vireille:

1) se jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea;

2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät.

44 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitus-oikeus 23 §:n mukaisessa asiassa on myös rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään vaarallisten aineiden kuljetuksesta 2 päivänä elokuuta 1994 annetun lain (719/1994) 4 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

4 §

Suhde eräisiin säädöksiin

(1096/1996) 5 a §:ssä tarkoitetun luontovahingon korjaamisesta säädetään ympäristönsuojelulain (86/2000) 84 a §:n 2 momentissa.

— — — — —
Kuljetuksesta aiheutuneen vesistön merkittävän pilaantumisen tai luonnonsuojelulain

—
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

Helsingissä 6 päivänä toukokuuta 2009
